

Revisorerna

Till:
Kommunfullmäktige
Hylte kommun

Revisorernas redogörelse för år 2022

1. Inledning

Vi har utfört granskning enligt kommunallagen, revisionsreglementet och god revisionssed i kommunal verksamhet.

Revisionsarbetet har avsett både förvaltnings- och redovisningsrevision i enlighet med upprättad revisionsplan och har omfattat all verksamhet som bedrivs i nämnderna. Urvalet av granskningsprojekt har skett efter kriterierna väsentlighet och risk.

Förvaltningsrevision avser granskning av om verksamheten bedrivs ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Vi har också granskat om nämndernas styrning och uppföljning varit tillräcklig för att effektivt bedriva verksamheterna.

Redovisningsrevision syftar till att utröna om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som utövas inom nämnder och styrelse är tillräcklig. Det gäller alltså frågan om tillförlitlighet i räkenskaper och säkerhet i system och rutiner och omfattar dels den löpande redovisningen och dels årsredovisningen.

Bedömning görs också avseende om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Revision av intern kontroll syftar till att utröna om kommunen har analys av och kontroll på riskerna i verksamheterna.

2. Genomförda granskningar

Avsnittet redogör för granskningen av kommunens delårsrapport och årsredovisning samt de viktigaste resultaten av under året genomförda fördjupade granskningar.

2.1 Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Granskning av delårsrapport per 2022-08-31

En översiktlig granskning av delårsrapporten per 2022-08-31 har genomförts. Enligt kommunallagen ska fullmäktige ange mål och riktlinjer för verksamheten och finansiella mål kopplade till god ekonomisk hushållning. En uppföljning av dessa skall redovisas i delårsrapporten och årsredovisningen. Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten och årsbokslutet är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Denna bedömning skall ske skriftligen.

Vid granskningen iakttog revisorerna särskilt:

Det prognostiserade resultatet för 2022 uppgick till 19,1 mnkr vilket var 13 mnkr högre än budget. Resultatet för helåret 2021 uppgick till 15,8 mnkr.

Skatteintäkterna förväntades öka med ca. 4,8 procent medan verksamhetens kostnader förväntades öka med 4,4 procent i jämförelse mellan utfall 2021 och prognos 2022.

Det konstaterades att helårsprognosen avseende investeringar låg långt ifrån den investeringsbudget som fullmäktige antagit. Utfallet bedömdes uppgå till ca. 40 % av helårsprognos.

Nämndernas totala prognosticerade budgetavvikelse uppgick till -8,4 mnkr.

Delårsbokslutet var väl dokumenterat och kommunen har tillförlitliga avstämningar av väsentliga balans- och resultatposter

Delårsrapporten har upprättats i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendation R17 från rådet för kommunal redovisning med undantag för:

- Att bedömning god ekonomisk hushållning gjordes för delåret och inte baserat på prognosen för helåret, och
- Att i prognosen har inte beaktats väsentliga händelser som beslutats efter balansdagen 2022-08-31 på 25 mnkr.

Prognosen för helåret indikerar i delårsrapporten att balanskravsresultatet kommer att uppnås.

4 av 5 finansiella mål för räkenskap bedöms uppnås vid årets slut. 1 finansiellt mål uppnås delvis.

Av de 20 övergripande verksamhetsmålen bedöms 7 mål helt uppfyllda och 7 delvis uppfyllda per 2022-08-31.

Kommunstyrelsens egen sammanfattade bedömning var att Hylte kommun, baserat på årets första 8 månader, kommer uppnå kravet på god ekonomisk hushållning vid årsskiftet. För god ekonomisk hushållning måste 100 % av de finansiella målen och 80 % av verksamhetsmålen uppnå god kvalitet. För helåret prognosiserades att 80 % av de finansiella målen skulle uppnås och att 74 % av verksamhetsmålen helt eller delvis skulle uppnås.

Baserat på delårsrapporten kommer balanskravsresultatet uppnås. Dock har beslutad medfinansiering om 25 mnkr inte beaktats i prognosen. Därför bedömde revisorerna att balanskravet inte uppnås för 2022.

Sammantaget bedömdes resultatet i delårsrapporten inte fullt ut vara förenligt med de mål som fullmäktige beslutat i budget 2022 och Hylte kommun uppnår inte god ekonomisk hushållning.

Granskning av 2022 års bokslut och årsredovisning

Revisorerna har till uppgift att

Pröva om räkenskaperna är rättvisande.

Bedöma om den är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och i enlighet med god redovisningssed.

Bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål, kopplade till begreppet god ekonomisk hushållning, som fullmäktige beslutat.

Kommunen uppfyller 3 av 5 resultatmål varför de finansiella målen endast är delvis uppfyllda. Av de övergripande verksamhetsmålen, 39 stycken till antalet uppnådde 27 god eller delvis god kvalitet vilket motsvarar 69%. Utifrån kommunfullmäktiges definition har kommunen inte uppnått god ekonomisk hushållning under 2022.

Det lagstadgade balanskravet har ej uppfyllts.

I årsredovisningen anges att vid utvärdering av ställningstagandet om god ekonomisk hushållning att Hylte Kommun inte uppnår God ekonomisk hushållning. Mer bakgrund till våra bedömningsgrunder finns att läsa i rapport *Granskningsrapport Årsredovisning*.

Vi bedömer, med grund i ovanstående, att resultatet i årsredovisningen inte är fullt ut förenligt med de mål som fullmäktige beslutat i budget 2022 och att Hylte Kommun inte uppnår god ekonomisk hushållning.

2.2 Fördjupade granskningar

Granskning av anläggningstillgångar

Granskningens syfte var att bedöma om kommunstyrelsen har en tillfredsställande kontroll av kommunens anläggningstillgångar. I nedanstående tabell framgår huruvida revisionsfrågorna bedömdes vara uppfyllt, delvis uppfyllt eller ej uppfyllt.

Helt uppfyllt

Delvis uppfyllt

Ej uppfyllt

Revisionsfrågor	Bedömning	
Finns det register för kommunens anläggningstillgångar?		Ja
Finns det i register kvalitativa bedömningsaspekter? (exempelvis underhållsplaner för lokaler).		Nej
Finns det i register kvalitativa bedömningsaspekter? (exempelvis underhållsplaner för lokaler).		Nej
Görs bedömningar av nedskrivningsbehov utöver ordinarie avskrivningsplan?		Nej

Den samlade bedömning var att kommunstyrelsen endast i delar har en tillräcklig kontroll vad gäller kommunens anläggningstillgångar. Utifrån granskningsresultatet konstaterades att det saknas en tydlig ansvarsfördelning rörande hanteringen av anläggningstillgångar. Med detta menas det inte tydligt framgår vilket ansvar som åligger den verksamhet som handhar tillgången och när information om förändringar ska rapporteras. Vidare visade granskningen att det inte genomförs kontroller för att säkerställa att informationen i anläggningsregistret är korrekt och överensstämmer med den faktiska tillgången. Det innebär att det saknas kontroller som säkerställer en tillräcklig uppsikt över kommunens anläggningstillgångar. Det bedömdes även att det saknas kvalitativa bedömningsaspekter i anläggningsregister och att det inte genomförs några bedömningar avseende eventuellt nedskrivningsbehov.

I granskningen konstaterades samtidigt att det finns ett anläggningsregister samt upprättade anvisningar för hur kommunens anläggningstillgångar ska hanteras. Av granskningens iakttagelser framgick även att kommunikationen mellan den centrala ekonomiavdelningen, vilken ansvarar för hanteringen av kommunens anläggningsregister, och de controllers som arbetar ute i förvaltningarna var god.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderades kommunstyrelsen att:

Tydliggöra ansvarsförhållande rörande hantering av anläggningstillgångar.

Fastställa rutiner för hanteringen av anläggningstillgångar och däri tydliggöra under vilka förutsättningar information om förändringar i anläggningstillgångar ska rapporteras.

Genomföra risk- och konsekvensbedömning avseende anläggningsregister och tillgångar.

Upprätta och genomföra systematiska kontroller avseende tillgångar och anläggningsregistret.

Upprätta och genomföra systematiska bedömningar avseende nedskrivningsbehov.

Granskning av prissättning av tillsynsavgifter inom miljö- och livsmedelstillsyn

Granskningens syfte var att bedöma om samhällsbyggnadsnämnden och tillsynsnämndens beredning av taxor är tillräckligt. I nedanstående tabell framgår huruvida revisionsfrågorna bedömdes vara uppfyllt, delvis uppfyllt eller ej uppfyllt.

Helt uppfyllt

Delvis uppfyllt

Ej uppfyllt

Revisionsfrågor	Bedömning
Har nämnderna tillsett att behovsbedömningar och tillsynsplaner upprättats?	Ja
Är nämndernas förslag till taxa grundade i behovsbedömningar och tillsynsplaner?	Ja
Genomför nämnderna uppföljningar för att säkerställa att avgifter för tillsyner motsvarar kostnaderna kopplade till desamma?	Nej

Den sammanfattande bedömningen av granskningen var att samhällsbyggnadsnämnden och tillsynsnämndens beredning av taxor var tillräcklig. Nämnderna har upprättat behovsbedömningar och tillsynsplaner vilka ligger till grund för taxan. Däremot bedömdes att nämnderna bör stärka uppföljningen av kostnadstäckningsgraden. En sådan uppföljning syftar till att på ett mer detaljerat sätt följa hur väl intäkter från avgifterna täcker kostnader för tillsynsarbete. Det framförs i granskningen att detta är en planerad aktivitet inför verksamhetsåret 2023. Det bedöms därtill som problematiskt att nämnderna inte har tillräcklig personalkapacitet för att genomföra tillsyn i enlighet med tillsynsplanerna. Det bedömdes därför att nämnden specifikt bör följa upp vilka konsekvenser detta haft på verksamheten.

Mot bakgrund av iakttagelserna och bedömningarna i rapporten rekommenderades samhällsbyggnadsnämnden och tillsynsnämnden att:

Säkerställa att uppföljning av tillsynsavgifters kostnadstäckningsgrad genomförs under året i enlighet med planerad aktivitet.

Att följa upp eventuella konsekvenser av uteblivna tillsyner till följd av nedprioriteringar.

Granskning av kontant- och kassahantering

Granskningens syfte var att kartlägga kommunens rutiner för kontanthantering samt undersöka i vilken utsträckning det förekommer kontanthantering i kommunens verksamheter.

Utifrån granskningsresultatet konstaterades att det inte finns gemensamma dokumenterade riktlinjer för kommunens verksamheter. Det bedömdes att ekonomiavdelningens rutiner är inaktuella då dokumenten är gamla och betalningsalternativet Swish inte finns dokumenterat. Vid rutingenomgång med verksamheter upplevdes inte Skatteverkets skyltar vara placerade på certifierade kassasystem. Därtill nyttjades inte unika inloggnings-ID vid hantering av kassasystem i majoriteten av granskade verksamheter.

Vidare konstaterades i granskningen att bokföringsunderlag hos ekonomiavdelningen inte inkluderar utdrag från kassasystem som förvaras hos verksamheterna. Rutin för bankning av fysiska kontanter sker i samlingsverifikat och inkluderar flera dagsavslut. Det bedömdes att detta medför försämrad spårbarhet i huvudboken samt ökad tidsåtgång för att följa ett unikt dagsavslut. Hantering av fysiska kontanter involverar, förutom personal i verksamheterna, kundcenter i kommunhuset samt ekonomiavdelningen innan bankning genomförs. Det bedömdes även att fysiska kontanter i regel utgör en högre risk för felaktigheter då det dels skapar incitament ur ett oegentlighetsperspektiv samt medför administrativ belastning och högre risk för differenser jämfört med övriga betalningsalternativ.

Mot bakgrund av iakttagelserna och bedömningarna i rapporten rekommenderades Hylte kommun att:

Uppdatera dokumenterade riktlinjer och ta fram gemensamma för att uppnå en likartad hantering i verksamheterna. Likaså säkerställa att samtliga betalningsalternativ ingår i rutinerna.

I instruktioner till verksamheterna inkludera kassasystemens dagsavslut som underlag till verifikationen.

Införa rutin för att få kontroll på fullständig population och säkerställa att verksamheternas totala försäljning harmoniserar med försäljning i huvudboken

Säkerställa att Skatteverkets skyltar finns uppsatta på certifierade kassasystem.

Införa unika ID vid hantering av kassasystem som medför en ökad ansvarskänsla och bidrar till ökad medvetenhet hos personal.

Se över rutin avseende bankning av fysiska kontanter.

Se över möjlighet till extern leverantör som kontinuerligt inhämtar fysiska kontanter hos verksamheterna för att minimera riskerna.

Granskning av överförmyndarnämnden

Revisionen har under 2022 genomfört en grundläggande granskning av nämnden för överförmyndare i samverkan. Det är vår sammanfattande bedömning att nämnden inte fullt ut vidtagit ändamålsenliga åtgärder med anledning av Länsstyrelsens granskning 2022. Nämnden har inte fått någon samlad genomgång varken av tillsynen eller någon återrapportering av vidtagna åtgärder med anledning av granskningen. Länsstyrelsen lämnade i oktober 2022 kritik till nämnden. Av 15 granskade akter lämnades anmärkning i sju fall. Även den interna kontrollen med stickprov på granskning av årsräkningar visar att 55 procent av de granskade akterna hade brister. Dessa siffror torde ge upphov till en fördjupad analys och åtgärder då över hälften av de granskade akterna ger anledning till kritik/innehåller fel. Några sådana analyser har varken nämnden gett uppdrag kring eller tagit del av. Länsstyrelsen är den myndighet som har tillsynsansvaret för landets överförmyndare och deras tillsyn bör vara av största vikt för ansvarig nämnd att ta del av och säkerställa att förvaltningen arbetar utifrån. Vi anser här att nämnden varit alltför passiv. I övrigt bedömer vi att den interna kontrollen inte är ändamålsenligt genomförd. Mer bakgrund till våra bedömningsgrunder finns att läsa i rapport *Grundläggande granskning av nämnden för överförmyndare i samverkan*.

Vi riktar anmärkning till nämnden för överförmyndare i samverkan på grund av brister i styrning och intern kontroll. Nämnden har inte efterfrågat resultat och analys kring Länsstyrelsens tillsyn och nämndens interna kontroll. Nämndens system och rutiner för intern kontroll är inte tillräckligt strukturerade.

Förstudie avseende Kommunal ISA

Statens Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer (Skyrev) och FAR, branschorganisationen för revisorer och redovisningskonsulter har gemensamt tagit fram en ny standard för kommunal räkenskapsrevision. Denna är tillämplig från och med 1 januari 2023. Standarden består av ramverk och anvisningar för att tillämpa International Standards on Auditing (ISA) och International Standards on Review on Engagements (ISRE) och beskriver förutsättningar för den kommunala särarten och de regler som sakkunniga biträden, däribland kommunala yrkesrevisorer och auktoriserade/godkända revisorer samt registrerade revisionsbolag har att följa. Ett kommunalt granskningsuppdrag kan inte genomföras fullt ut enligt ISA och i praktiken har granskningen till stor del baserats på International Standards on Auditing (ISA), men ingen enhetlig tillämpning har funnits.

Standarden skall bidra till en granskning av hög kvalitet, som är förutsägbar och där likartad rapportering från sakkunniga även kan ligga till grund för jämförelser inom den kommunala sektorn. Det sakkunniga biträdet kommer att arbeta mer självständigt med revisionen, även om samarbetet med de förtroendevalda fortsatt är viktigt. Det kommer även innebära en förskjutning mot mer granskning av intern kontroll. Dessutom kommer de sakkunnigas rapportering och kommunikation till de förtroendevalda att förändras där en del av rapporten blir mer lik en revisionsberättelse enligt ISA.

Standarden utgår från revisorernas uppdrag i kommunallagen att bedöma om räkenskaperna är rättvisande och omfattar:

Revision av årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys och noter enligt anvisningar för tillämpning av ISA samt av driftredovisning och investeringsredovisning enligt särskild tillämpningsanvisning av ISA 501. (Revisionsbevis – särskilda överväganden för vissa poster).

Granskning av sammanställda räkenskaper (om sådana finns) enligt särskild instruktion.

Granskning av förvaltningsberättelsen enligt särskild instruktion avseende de enligt LKBR obligatoriska delarna.

Översiktlig granskning av delårsrapport i enlighet med anvisning för tillämpning av International Standard on Review Engagements 2410 (ISRE 2410).

Eftersom standarden innebär att granskningen blir mer likartad så kommer den påverka olika mycket i olika kommuner. Den nya standarden kommer innebära att mer resurser behöver läggas på denna granskning. Standarden omfattar inte granskning av om verksamheten sköts ändamålsenligt och ekonomisk tillfredsställelse eller om den interna kontrollen i verksamheten är tillräcklig. Det finns ytterligare områden som ingår i sakkunnigas granskning av delårsrapport och årsredovisning som inte är reglerade i denna standard. Det gäller:

om kommunen efterlever balanskravet

om resultaten i delårsrapport och årsredovisning rörande god ekonomisk hushållning är förenliga med de målfullmäktige beslutat.

Mot bakgrund av ovanstående har revisorerna i Hylte Kommun beslutat om att genomföra en granskning med syfte att kartlägga kommunens förutsättningar för att granskas enligt nya standarden för kommunal räkenskapsrevision.

Granskningens syfte är att kartlägga kommunens förutsättningar för att granskas enligt nya standarden för kommunal räkenskapsrevision och beräknas bli klar under våren 2023.

3. Grundläggande granskning

Under september och oktober 2022 genomfördes presidie möten inom ramen för den grundläggande granskningen då revisorerna träffade presidierna och förvaltningscheferna för kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, omsorgsnämnden, tillsynsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och folkhälsonämnden och Stiftelsen Hylte bostäder. Syftet med den grundläggande granskningen är att träffa nämnder och styrelse, informera sig om verksamheten och genomföra en övergripande granskning av all verksamhet. I samband med presidieträffarna inhämtas också information om respektive nämnds interna kontroll och måluppfyllnad.

Efter genomförd granskning kan konstateras att:

- Nämnderna har en god uppfattning om resultat och prognos och är medvetna om risker och utmaningar i sina verksamheter samt informerar sig från verksamhetsledare och förvaltning.
- Nämnderna genomför riskanalys och upprättar internkontrollprogram kopplat till identifierade risker och dessa utvärderas två gånger årligen och rapporteras till kommunstyrelsen.
- Nämnderna jobbar med organisation och personal och ser utmaningar i kompetensförsörjning och resurser till verksamheterna.
- Verksamheterna påverkas av digitalisering och lägger ansvar på verksamheter att nyttja tekniker som behövs och nämnderna arbetar med att stödja digitaliseringsarbetet.

Kommunrevisionen har under året även medverkat som samtalspartner och rådgivare till olika förvaltningar och nämnder. Vi har även sammanträffat med olika företrädare för förvaltningarna för information om de olika verksamheterna i kommunen. Vi har haft regelbundna möten med kommunfullmäktiges presidium varvid bl. a. diskuterats planering, aktuella och kommande granskningar m.m.

Under året har vi även deltagit i externa kurser avseende den revisionella verksamheten.

Revisionen har regelbundna överläggningar med revisorerna i Region Halland och de övriga kommunerna i länet. Tillsammans har man en policy och samordning av revisionen av gemensamt ägda nämnder. Inom detta samarbete har vi även utbyte och utbildning inom revisionsverksamheten.